

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory
  2. All questions carry equal marks.
  3. Draw neat diagrams wherever necessary.
  4. Use of simple calculator is allowed.

- Q. 1** A) Explain the following concepts. [Any five] (10)
- 1) Circular flow of income
  - 2) Open economy
  - 3) Aggregate demand function
  - 4) MEC
  - 5) Stagflation
  - 6) Laffer curve
  - 7) Liquidity trap
  - 8) Cost push inflation
- Q. 1** B) Choose the right answer from the given options and rewrite the sentences. (10)
- i) Keynesian theory is not based on which of following assumptions?
    - a) Supply creates its own demand.
    - b) markets can fail
    - c) Govt intervention can reduce the impact of recession
    - d) aggregate demand determines national income.
  - ii) Which one of following type of economy deals with the rest of world?
    - a) Closed economy
    - b) open economy
    - c) developed economy
    - d) none of these
  - iii) National income is a _____ concept.
    - a) Flow concept
    - b) stock concept
    - c) both
    - d) none of these
  - iv) According to Keynes, which of following is constant in short run?
    - a) aggregate demand
    - b) aggregate supply
    - c) effective demand
    - d) both a & b
  - v) MPC is always _____.
    - a) positive but less than one
    - b) positive but greater than one
    - c) equal to one
    - d) equal to infinity
  - vi) MEC curve _____.
    - a) Slopes upwards
    - b) slopes downwards
    - c) remain constant
    - d) none of these
  - vii) Which of the following is the slope of LM curve?
    - a) Negative
    - b) positive
    - c) vertical
    - d) both a & b
  - viii) Long run Phillip's curve is _____ line.
    - a) Upward
    - b) downward
    - c) vertical
    - d) horizontal
  - ix) High powered money includes _____.
    - a) Money with public and central bank
    - b) currency with public, cash reserves and other deposits with central bank
    - c) Deposits with commercial banks
    - d) None of these

- x) _____ first developed Cambridge version of quantity theory of money.
a) Adam Smith   b) J.S.Mill
d) Alfred Marshall   d) David Ricardo

Q. 2 Attempt any **Two** (20)

- a) Analyse the circular flow of income and expenditure in an open economy
b) State the relation between economic welfare and national income?
c) Discuss different phases of trade cycle.

Q. 3 Attempt any **Two** (20)

- a) 'The logical starting point of Keynes' theory of employment is the principle of effective demand' – Discuss.
b) Diagrammatically explain the working of multiplier
c) Investment is determined by MEC and rate of interest-explain.

Q. 4 Attempt any **Two** (20)

- a) Derive IS curve and bring out its properties.
b) Discuss the relationship between unemployment and inflation with the help of short run Phillips curve
c) Explain meaning and effect of stagflation.

Q. 5 Attempt any **Two** (20)

- a) Explain the Keynesian concept of demand for money.
b) Draw and explain the causes of demand pull inflation.
c) What are the measures to curb inflation?

*****

[वेळ: ३ तास]

[गुण:१००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. सर्व प्रश्न सक्तीचे आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. साधे संगणक यंत्र वापरण्यास मुभा आहे.
4. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र. १ अ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. (कोणतेही पाच)

(१०)

- १) उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह
- २) मुक्त अर्थव्यवस्था
- ३) एकूण मागणी फल (Aggregate demand)
- ४) भांडवलाची सीमांत कार्यक्षमता
- ५) अवधानी अतिवृद्धी
- ६) लाफर वक्र
- ७) रोखता सापळा
- ८) मूल्य प्रेरित महागाई

ब) योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा.

(१०)

- i) केन्सचा सिद्धांत खालीलपैकी कोणत्या गृहितकावर आधारित नाही.

अ) पुरवठा स्वताची मागणी निर्माण करतो	ब) बाजाराची घसरण होते
क) सरकारचा हस्तपक्षेपा मुळे मंदीचा परिणाम कमी होतो	ड) एकूण मागणी राष्ट्रीय उत्पन्न निश्चित करते
- ii) खालीलपैकी कोणती अर्थव्यवस्था जागतिक अर्थव्यवस्थेशी संबंधित असते.

अ) बंदिस्त अर्थव्यवस्था	ब) मुक्त अर्थव्यवस्था
क) विकसित अर्थव्यवस्था	ड) वरीलपैकी कोणताही नाही
- iii) राष्ट्रीय उत्पन्न ही _____ संकल्पना आहे.

अ) प्रवाही संकल्पना	ब) साठा संकल्पना
क) दोन्ही	ड) वरीलपैकी कोणताही नाही
- iv) केन्सच्या मतानुसार खालील पैकी कोणता घटक अल्प काळा मध्ये स्थिर असतो.

अ) एकूण मागणी	ब) एकूण पुरवठा
क) प्रभावी मागणी	ड) अ आणि ब दोन्ही
- v) सीमांत उपभोगाची प्रवृत्ती नेहमी _____ असते.

अ) घन पण एका पेक्षा कमी	ब) घन पण एक पेक्षा जास्त
क) एक	ड) अमर्याद
- vi) सीमांत गुंतवणूक कार्यक्षमता वक्र _____.

अ) वरचा दिशेला जातो	ब) खालच्या दिशेला जातो
क) स्थिर राहतो	ड) वरील पैकी कोणताही नाही

- vii) खालील पैकी LM वक्राचा उतार कोणता असतो?
अ) ऋण ब) धन
क) उभा ड) अ आणि ब दोन्ही
- viii) दीर्घकालीन फिलिप्स वक्र _____ असतो.
अ) वर जाणारा ब) खाली जाणारा
क) उभा ड) समांतर
- ix) उच्च क्षमतेच्या पैशामध्ये _____ समावेश होतो.
अ) लोक आणि मध्यवर्ती बँकेकडील पैसा ब) लोकांकडे असणारे चलन आणि रोखता साठा आणि मध्यवर्ती बँकेकडील पैसा
क) व्यापारी बँकाकडील जमा पैसा ड) वरीलपैकी कोणताही नाही
- x) _____ यांनी सर्वप्रथम केम्ब्रिज दृष्टीकोन संबंधी मुद्रा परिणाम सिद्धांत विकसित केला.
अ) अँडम स्मिथ ब) जे.एस.मिल
क) अल्फ्रेड मार्शल ड) डेविड रिकार्डो

प्र. २ खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) मुक्त अर्थ व्यवस्थेत उत्पन्न आणि खर्चाच्या चक्राकार प्रवाहाचे विश्लेषण करा.
ब) आर्थिक कल्याण आणि राष्ट्रीय उत्पन्न यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.
क) व्यापार चक्राच्या वेगवेगळ्या अवस्था स्पष्ट करा.

प्र. ३ खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) “केन्सचा रोजगार संबंधी सिद्धांताचा तात्कीक प्रारंभ प्रभावी मागणी हा आहे.” चर्चा करा.
ब) गणक कार्य प्रणालीची प्रक्रिया आकृतीसह स्पष्ट करा.
क) गुंतवणूक ही भांडवलाची सीमांत उत्पादकता आणि व्याजाचा दर ठरवतात. स्पष्ट करा.

प्र. ४ खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) IS वक्र कस काढला जातो ते नमूद करून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) बेरोजगारी आणि महागाई यांच्यातील संबंध अल्पकालीन फिलिप्स वक्राच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
क) अवधानी अतिवृद्धीचा अर्थ आणि परिणाम स्पष्ट करा.

प्र. ५ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) पैशांचा मागणी संबंधी केन्सची संकल्पना स्पष्ट करा.
ब) मागणी प्रेरित महागाईचे आकृती काढून कारणे स्पष्ट करा.
क) महागाई नियंत्रित करण्याचे उपाय कोणते आहेत?

*****